

boeken

Natuurbeschrijving mist wat evenwicht

DICK SCHAAP en TEUN VAN DEN BERG - „Parken, tuinen en landschappen van Nederland”. Uitgeverij Moussault, Baarn, 275 bladzijden, veel illustraties, prijs f 55.

Het voorwoord van dit overigens fraai ogende boek is niet aan de bescheiden kant gehouden. De auteurs zelf schrijven daar dat nog geen enkel aantrekkelijk opgezet boek over de bijzondere parken, tuinen en landschappen van Nederland (tot voor kort) is verschenen. Het bezit is op dat terrein groot in Nederland, veel groter dan menigeen denkt en het breidt zich nog steeds uit. Voor de samenstellers meteen een (geldig) excuus om niet naar volledigheid te streven. Er staat heel wat geschiedenis in over de tuinaanleg in Nederland, bovendien wordt in de brede kantlijn een plezierige aanvullende informatie verstrekt, die meestal bestaat uit het beschrijven van planten en bloemen. Die „serie” begint uiteraard met de tulp, een van oorsprong Turkse bloem, die in de zestiende eeuw naar Nederland is gebracht.

Het boekwerk is rijk geïllustreerd met situatietekeningen en vooral kleurfoto's. Alleen de Friese parken, tuinen en landschappen zijn wat karig bedeed. Nou ja, van het Fochteloërveen kan er nog een éénkolommertje af (een schetsje dan). Het wordt „uniek” genoemd, maar in de ogen van natuurmensen zijn er veel unieke dingen op dit gebied. De Weerribben, de Wieden en het „wold” op de Fries-Drenthse grens krijgen ook een uitgebreide vermelding.

Onder het hoofdstuk over kruiden staat de kruidentuin van Buitenpost vermeld, onder het hoofdstuk „volksparken” het kleine Sneker Wilhelmipark (dit keer wel met kleurenfoto), onder het hoofdstuk „heemtuinen” de vijf Leeuwarder heemtuinen en uiteraard de Le Royplantsoenen in Heerenveen, al zijn die op een andere plaats ingedeeld. „Enig wiedwerk is noodzakelijk”, zo schrijven de samenstellers. Uit dat zinnetje blijkt dat de zorgvuldigheid van dit boekwerk niet al te hoog moet worden geprezen. Misschien ook dat men voor het ideaal wat meer over heeft dan voor de waarheid. Zo men de laatste had willen dienen dan had informatie in Heerenveen geleerd dat de Le Roy-tuinen minstens net zoveel onderhoud nodig hebben als „gewone” plantsoenen.

Onder „borgtuinen” zijn Martena State en het Cornjumer bos opgenomen. Aan de Waddeneilanden is een apart hoofdstuk gewijd. „Naast de Veluwe wel onze nationale schatkamer aan natuurschoon”, zo vinden de schrijvers. Zij vinden de konijneacht noodzakelijk om te voorkomen dat alles wordt kaalgevreten.

Jammer is dat er in dit verhaal een aantal onjuistheden is opgenomen. De laatste zes jaar zou het toeristenbezoek aan de Waddeneilanden met dertig procent per jaar zijn toegenomen... Het is de laatste jaren juist min of meer stabiel, zo niet een ietsje teruggelopen. Wat al te gemakkelijk hebben de heren Schaap en Van den Berg het oor te luisteren gelegd bij onheilszwangere instanties en personen. Dat wordt gestaafd door zinnen als: „Als de zeehond op de Wadden uitsterft dan komt-ie niet terug”. Er worden „deskundigen” aangehaald, die verklaren dat polychlobifenylen de oorzaak van de teruggang van de zeehondenstand is. Andere „deskundigen”, die beweren dat vervlakking van de zeebodem weleens een rol kan spelen, worden niet aangehaald. Een gebrek aan evenwicht. Dat de voorgenomen indijking van plan-D in dit boek nog als een bedreiging wordt gezien is in het kader van dit geheel logisch. De samenstellers konden niet weten dat dit plan door het kabinet ondertussen is afgewezen. Bij „recreatieparken” is een plaats ingeruimd voor de overtuin van Oranjewoud en voor de rietwallen in het Friese merengebied.

Het staat de samenstellers te prijzen dat ze achterin het boek wel gestreefd hebben naar een volledige lijst van parken en tuinen (De Vijversberg van Zwartewegsend is onder Leeuwarden gerangschikt) met een korte beschrijving, adres, en openingsbepaling.